

Kierunki i formy transformacji czytelnictwa w Polsce

Jak czytamy

Wstępna prezentacja drugiej edycji badania ilościowego PIK
Kraków, październik 2015

Spółeczny zasięg książki w Polsce w latach 2010–2014 według badań realizowanych przez różne instytucje

	Instytucja sprawcza			
	Agora SA+Orange	PIK	CBOS	IKiCz BN
Realizacja	Ipsos	CBOS	CBOS	TNS OBOP (TNS Polska)
Pytanie	„Ile książek przeciętnie czyta Pan(i) w ciągu roku?”	„Ile książek papierowych przeczytał(a) Pan(i) od początku do końca lub prawie do końca, w ciągu ostatnich 12 miesięcy?”	„Czy w minionym roku przeczytał(a) Pan(i) książkę dla przyjemności?”	„A czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy czytał (-a) Pani(-i), w całości lub fragmencie, albo przeglądał(-a) jakieś książki? Pytamy o każdą książkę, jaką miał (-a) Pani (-) w ręku – także albumy, poradniki, encyklopedie, słowniki, podręczniki oraz książki w wersji elektronicznej”
Rok	w %			
2010	71	–	58	44
2011	67	–	57	–
2012	71	–	59	39
2013	–	68	59	–
Próba: dobór i liczebność	15+; losowo-kwotowa (2000, 2000, 2007)	15+; losowa: próba wyjściowa z PESEL (2031)	18+; losowa (1189, 1058, 1227, 1067, 1005)	15+; losowa (2008 – dwa kolejne Omnibusy, 3001, 3000)

Założenia badań społecznych

Ludzie posiadają opinie i aby je wydobyć, należy ich o nie zapytać.

- Stąd klasyczny paradygmat badań społecznych: wybierz próbę ludzi i zbierz od nich informacje

Celem badań jest trafny opis, wyjaśnianie i przewidywanie zachowań ludzi, ich wyborów, decyzji.

- Tymczasem: ludzie jedno myślą, drugie mówią a trzecie robią – stąd konieczna staranność i precyzja w konceptualizacji badanych zjawisk.

Błąd statystyczny i przedział ufności

- Błąd statystyczny jest nieodłącznym elementem badań sondażowych. Występuje, ponieważ badanie sondażowe jest typem badania indukcyjnego, w którym na podstawie próby wnioskuje się o całej populacji. Wnioskowanie takie jest ze swej natury narażone na błąd.
- W przypadku prób losowych można, z określonym wysokim prawdopodobieństwem (*poziom ufności* badania), założyć, że odsetek z próby nie będzie się różnił od odsetka w populacji o więcej niż **błąd statystyczny**.
- Przy próbie $N=1000$, $p<0,05$ maksymalny błąd statystyczny wynosi ~ 3 punkty procentowe, więc na uzyskane wyniki należy patrzeć przez ten pryzmat.

34,2

37,2

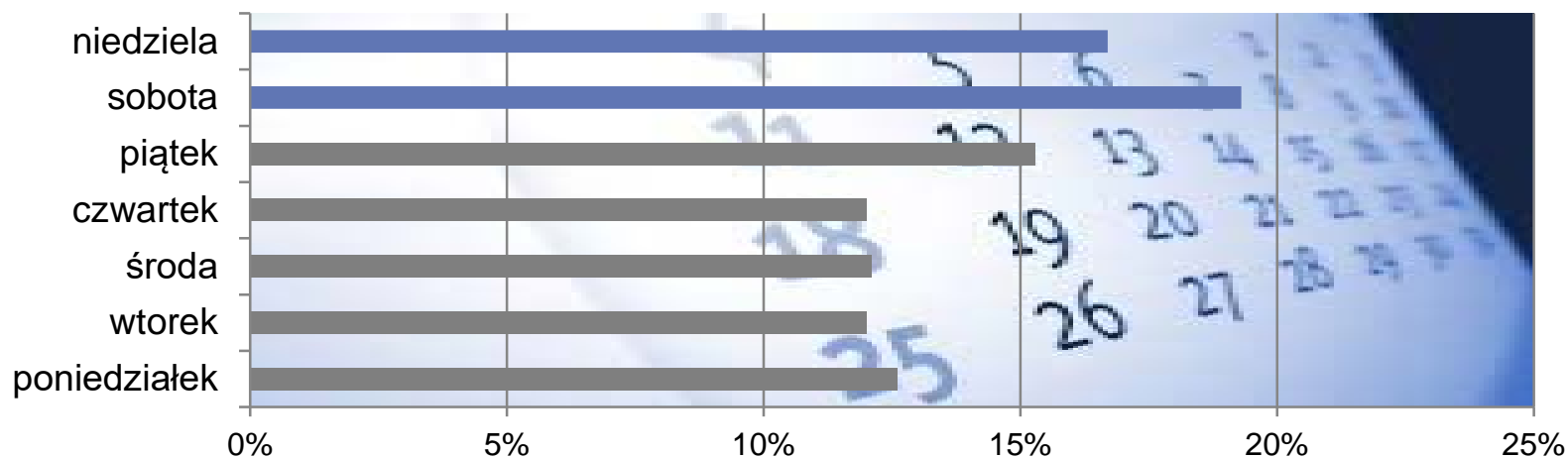

40,2

Ogólne informacje o badaniu

- Badanie zostało zrealizowane w ramach cyklicznego badania sondażowego CAPIBUS, przeprowadzonego na reprezentatywnej próbie 1000 Polaków w wieku 15-75 lat.
- Zastosowano oryginalne podejście polegające na realizacji wywiadów przez wszystkie dni tygodnia.
- Realizacja badania przypadła na termin **25 września – 1 października.**

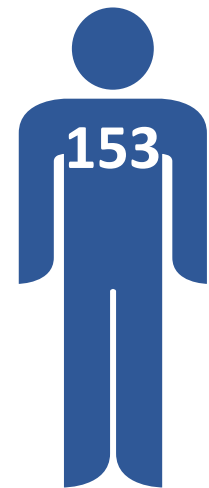

Prowadzenie wywiadów

- Wywiady były realizowane techniką CAPI (kwestionariusz na laptopie).
- Wywiady odbywały się w formie indywidualnych rozmów z respondentami prowadzonych w ich domach.
- Ankieter odczytywał pytania wyświetlające się na monitorze laptopa, zaznaczał odpowiedzi wskazane przez respondenta (pytania zamknięte) lub zapisywał treść wypowiedzi respondenta (pytania otwarte).
- Procedura wywiadu zakłada w miarę możliwości brak udziału osób trzecich, których obecność mogłaby mieć wpływ na odpowiedzi udzielane przez respondenta.

Sieć ankieterska

- Realizacją badań sondażowych w Millward Brown zajmuje się profesjonalna sieć ankieterska, składająca się z doświadczonych ankieterów stale współpracujących z instytutem.
- Nadzór nad pracą ankieterów sprawuje **27 koordynatorów regionalnych** odpowiedzialnych za jakość i terminowość prac wykonywanych w terenie.
- Sieć ankieterska poddawana jest regularnym, comiesięcznym szkoleniom pozwalającym utrzymać jednolity wysoki poziom pracy.
- Wywiady w ramach badania „Kierunki i formy transformacji czytelnictwa w Polsce” realizowało **153 ankieterów**.

Kontrola

- Praca ankieterów podlega kontroli terenowej i nieterenowej.
 - **Kontrola terenowa** – ponowny kontakt z 10% respondentów, z którymi zrealizowano wywiady.
 - **Kontrola nieterenowa** - sprawdzanie spójności logicznej udzielanych odpowiedzi i analiza profili odpowiedzi respondentów z wywiadów zrealizowanych przez jednego ankietera
- Przypadki negatywnie zweryfikowane w trakcie kontroli nie są włączane do zbioru wywiadów zrealizowanych i nie podlegają dalszej analizie.

Informacja o próbie

- Badanie zostało zrealizowane na 1000 osobowej losowej próbie reprezentatywnej dla ogółu ludności Polski w wieku 15-75 lat.
- Próba miała charakter **kwotowo-losowy** i jest dobierana z **operatu adresowego GUS**.
- Warstwowanie uwzględnia:
 - wielkość miejscowości oraz rozmieszczenie terytorialne w ramach województw,
 - płeć i wiek dobieranych osób (ale nie wykształcenie)
- Podstawą warstwowania są dane demograficzne zawarte w publikacji GUS „[Ludność. Stan i struktura w przekroju terytorialnym.](#)”, aktualne na 30.06.2014 r.

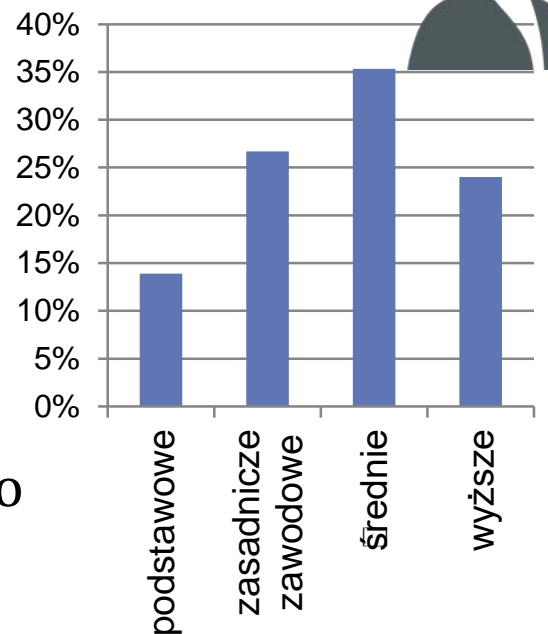
Faza terenowa doboru próby

- Ankieter ma obowiązek dotrzeć pod wskazany adres i tam rozpocząć poszukiwanie osoby spełniającej zadane kryterium demograficzne (płeć i grupa wiekowa).
- Jeśli pod podanym adresem nie mieszka osoba, która spełnia określone kryteria demograficzne lub ankieter nie uzyska zgody na przeprowadzenie wywiadu, to dalsze poszukiwania respondenta kontynuowane są na podstawie szczegółowej, sztywnej instrukcji.
- Respondent „zapasowy” musi spełniać kryteria płci i wieku zdefiniowane w sposób identyczny jak w przypadku osoby niedostępnej pod pierwotnie wylosowanym adresem.
- Stosowana procedura doboru osób jest w pełni zobiektywizowana i kontrolowalna, nie narusza tym samym losowego charakteru całej dobranej próby.

Ważenie próby

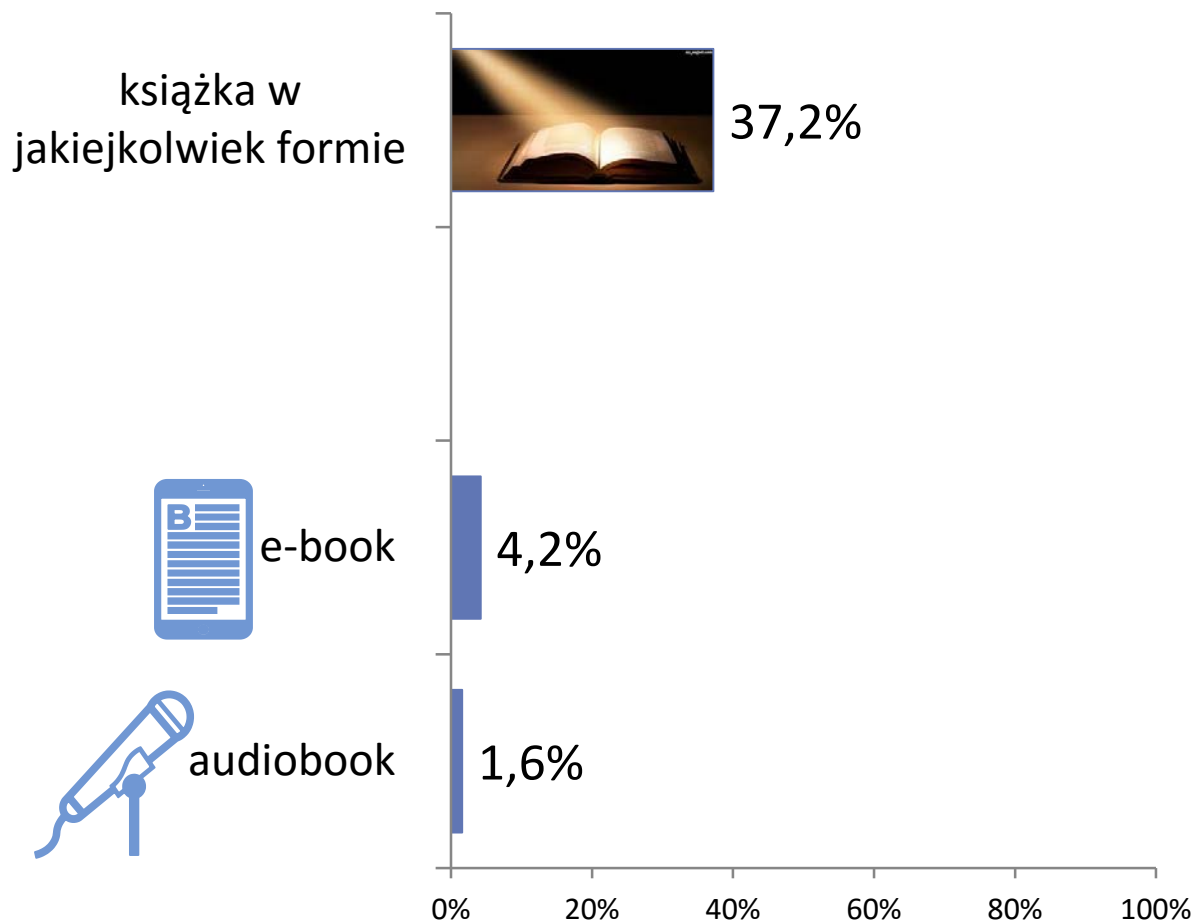
- Stosowany sposób doboru zapewnia maksymalną reprezentatywność zrealizowanej próby dla populacji mieszkańców Polski w wieku 15-75 lat. Struktura zrealizowanej próby ze względu na rozkład takich cech jak płeć, wiek, miejsce zamieszkania czy województwo nie różni się istotnie od całej populacji.
- W celu zapewnienia próbie dodatkowo reprezentatywności ze względu na **kryterium wykształcenia**, zastosowano procedurę tzw. ważenia wieńcowego odwołując się do zewnętrznych danych na temat struktury wykształcenia w Polsce (pochodzących z aktualnie realizowanego badania czytelnictwa prasy PBC).

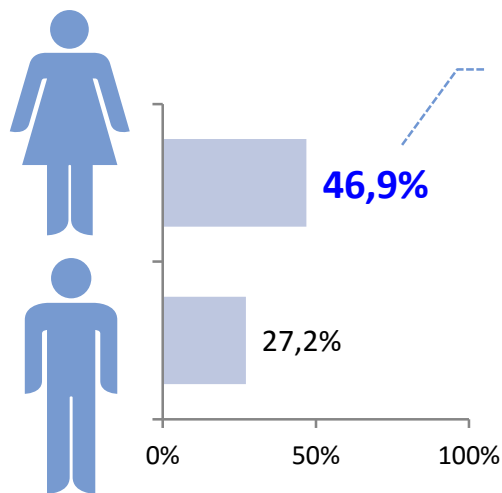
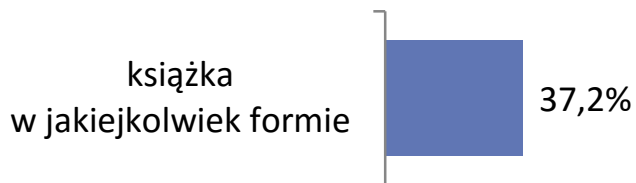
... a teraz naprawdę o tym:

JAK CZYTAMY?

Czytanie książek w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Czytanie książek w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Książki istotnie częściej czytane są przez **kobiety**.

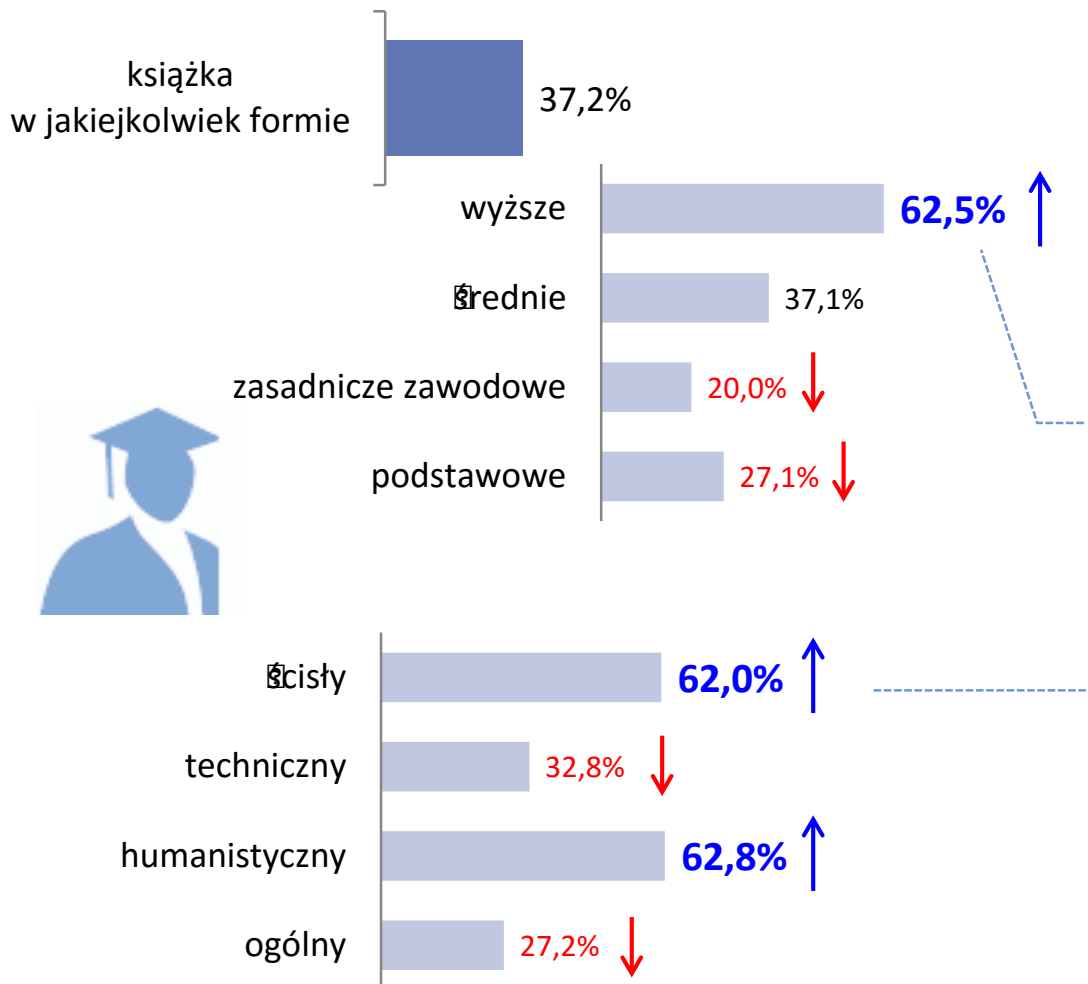

Wiek nie ma istotnego związku z nawykiem czytania książek; **we wszystkich grupach wiekowych odsetek czytających jest podobny.**

Zainteresowanie czytaniem książek ma związek z sytuacją materialną. W grupie **najlepiej sytuowanych**, z dochodem na członka rodziny ponad 1600 zł, czyta **43%** osób.

Czytanie książek w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Zainteresowanie czytaniem książek ma związek z poziomem oraz profilem wykształcenia.

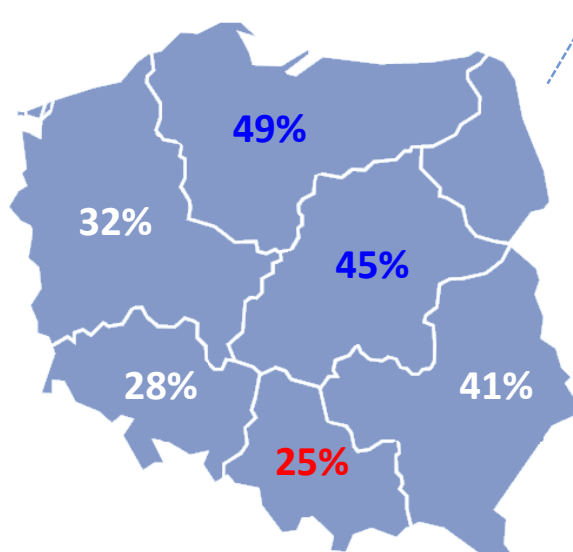
Istotnie częściej czytają osoby z **wyższym wykształceniem** oraz o profilu **humanistycznym** lub **ścisłym**.

Czytanie książek w ciągu ostatnich 12 miesięcy

książka
w jakiegokolwiek formie

37,2%

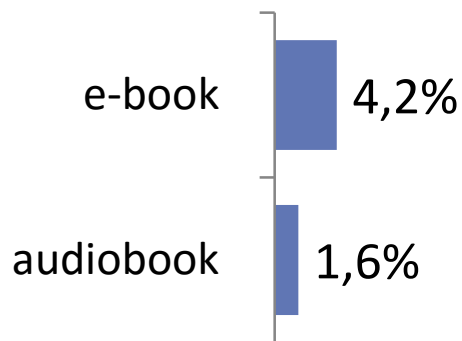

Książki istotnie częściej czytane są w regionie PÓŁNOCNYM oraz CENTRALNYM, natomiast istotnie rzadziej – w POŁUDNIOWYM.

Czytanie książek istotnie częściej deklarują mieszkańcy dużych miast - w ciągu roku co najmniej jedną książkę przeczytało **46%** mieszkańców miast o wielkości 100-499 tys. oraz **43,4%** - największych, ponad 500 tysięcznych.

Czytanie książek w ciągu ostatnich 12 miesięcy

E-booki i audiobooki częściej wybierają osoby młode, w wieku 15-24 lat – odpowiednio **10,7%** i **4,9%**.

Książki w wersji elektronicznej lub audiobooki częściej niż przeciętnie wybierają również osoby z wykształceniem humanistycznym (**8,7%** i **4,1%**) lub ścisłym (**13%** i **3,8%**).

O tego rodzaju prawidłowościach można mówić na poziomie tendencji, gdyż zaobserwowane zależności nie są istotne statystycznie.

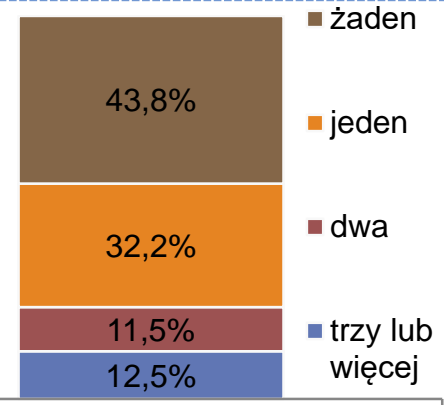
Dieta tekstowa z minionego dnia

łącznie **8,6%** osób czytało wczoraj jakąkolwiek książkę

Jakikolwiek tekst pisany istotnie częściej czytały ostatnio **kobiety** [60,3%], a także **osoby młode**, w wieku 15-24 [65,2%] i 25-39 lat [65,7%], ponadto, osoby z **wykształceniem wyższym** [79,5%], o profilu **humanistycznym** [73,2%] lub **ścisłym** [74,2%], mieszkańcy największych **miast 500 tys.+** [69,9%] oraz osoby o **wysokich dochodach** na członka rodziny [63,8%].

Jakikolwiek tekst przeczytało wczoraj **56,2%** ogółu populacji 15+

liczba przeczytanych tekstów

Czytanie książek minionego dnia

książka w jakiegokolwiek
formie

8,6%

W ciągu minionego dnia, podobnie jak w perspektywie ostatniego roku, istotnie częściej po książkę sięgnęły **kobiety (12,3%)**.

Dla pozostałych cech społeczno-demograficznych nie odnotowano istotnych zależności.

książka papierowa

7,2%

e-book

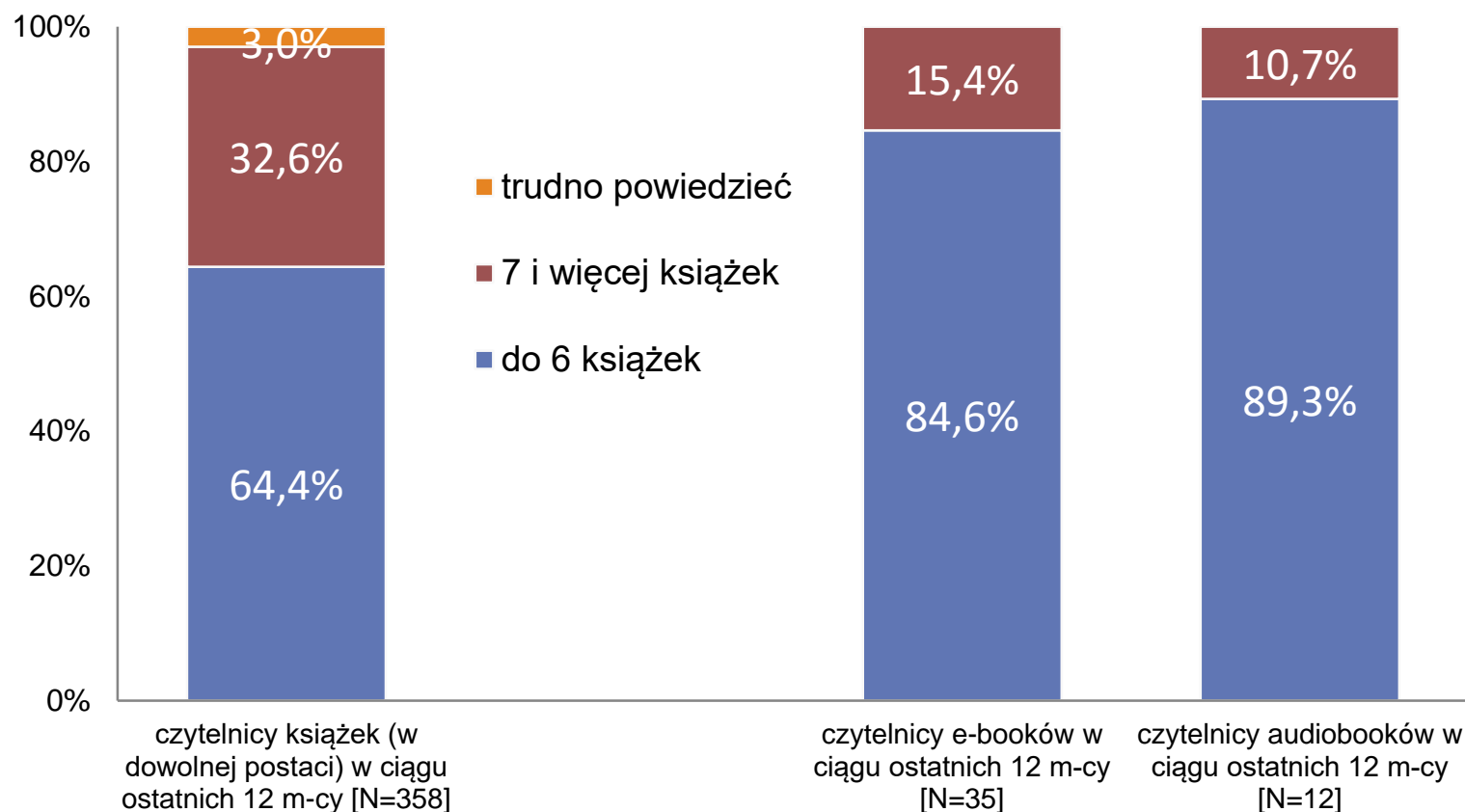
1,3%

audiobook

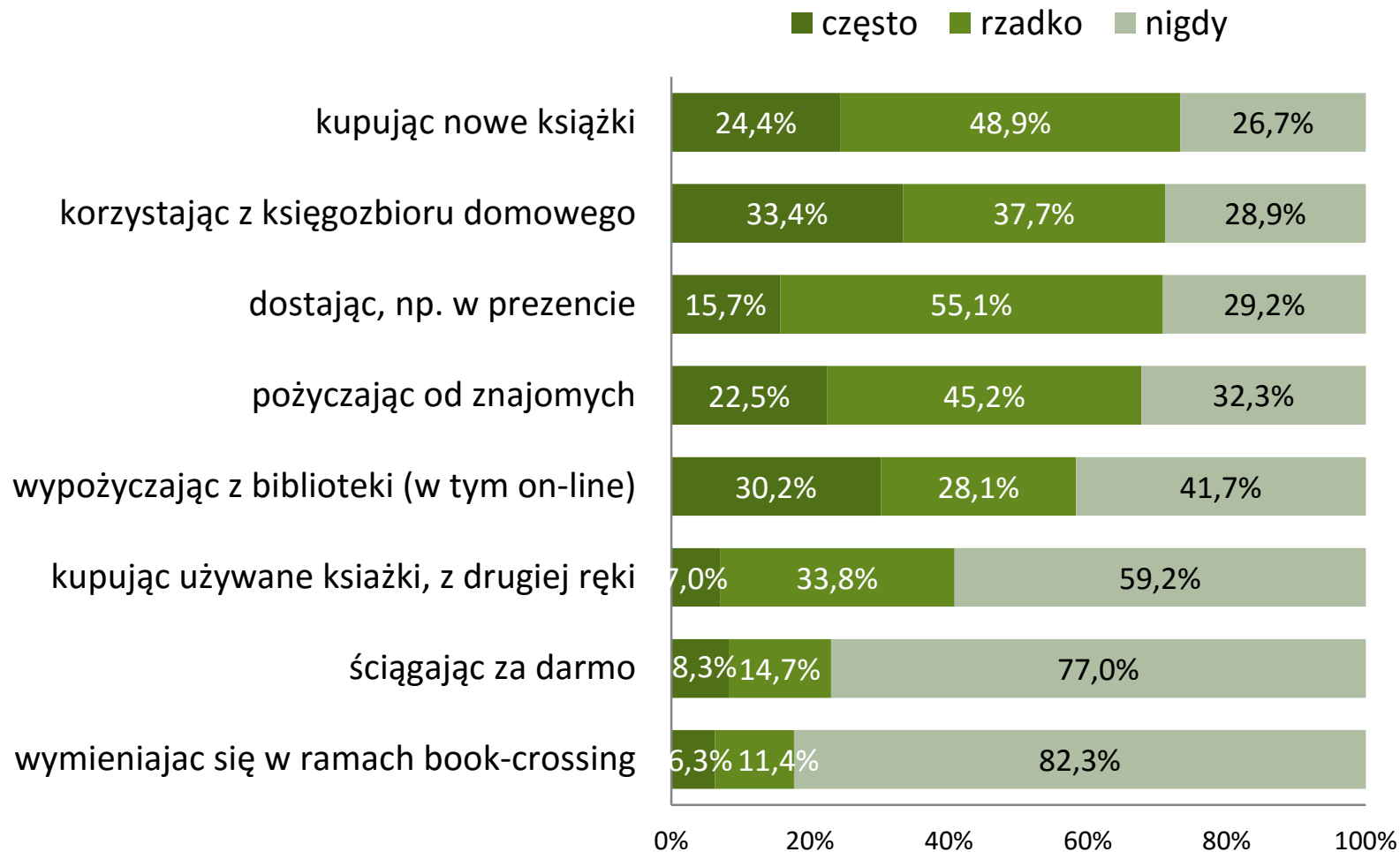
0,4%

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Liczba książek przeczytanych w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Sposoby pozyskiwania książek

Sposoby pozyskiwania książek

Istotnie częściej ...

Osoby o humanistycznym profilu wykształcenia [85,6%]; mieszkańcy regionów: północnego [85,4%] i centralnego [81%]; z miast 500 tys.+ [88%]

Osoby z wyższym wykształceniem [80,8%]; o humanistycznym profilu wykształcenia [84,7%]; z największych miast [86,2%].

Kobiety [74,1%]; osoby z wykształceniem wyższym [82,3%]; osoby z miast 500 tys.+ [87%]; mieszkańcy regionu północnego [83%]

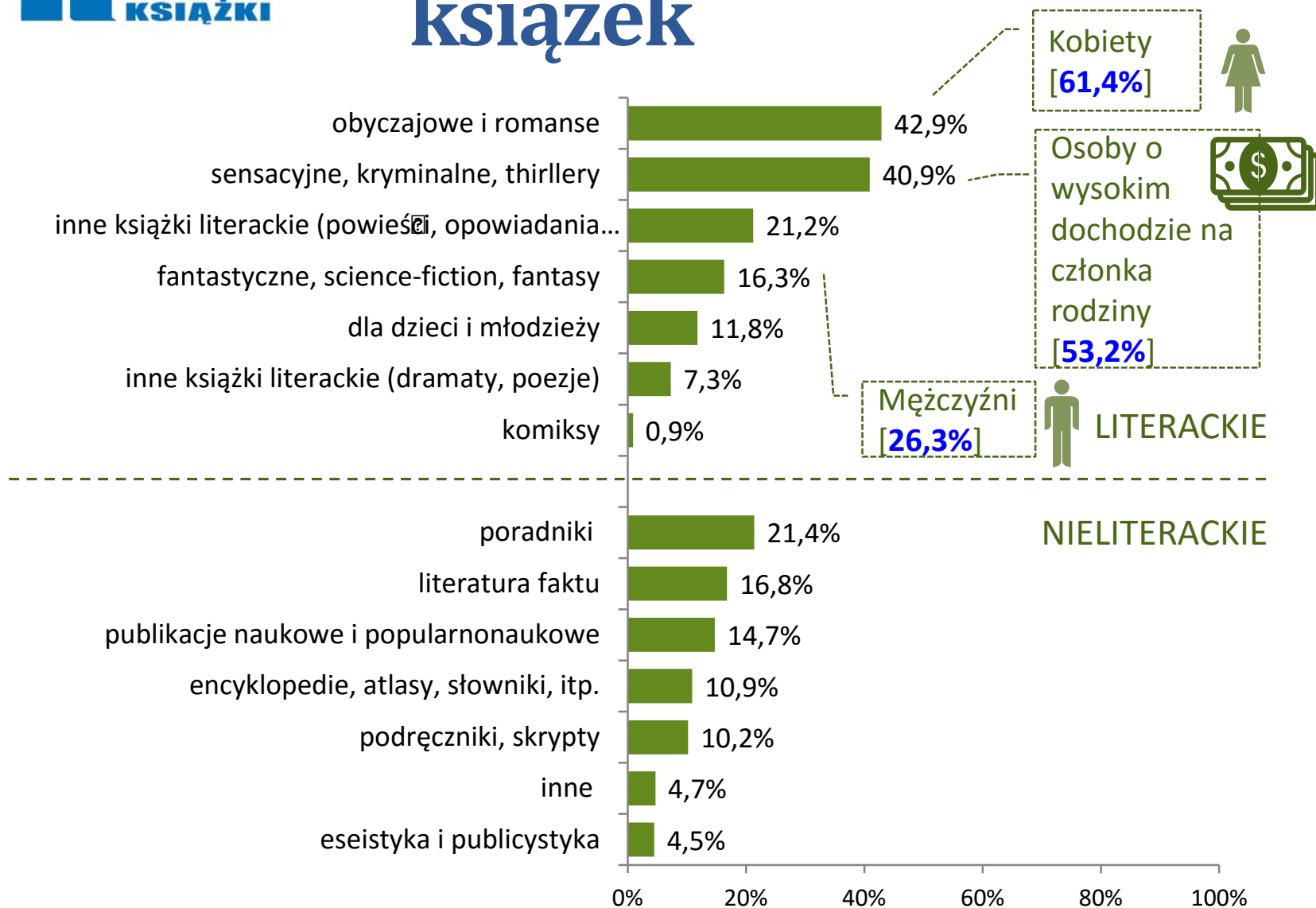
Kobiety [71,4%]; osoby starsze, w wieku 60+ [80,5%]; mieszkańcy regionu centralnego [78,4%]

Osoby młode, w wieku 18-24 lat [77,5%]

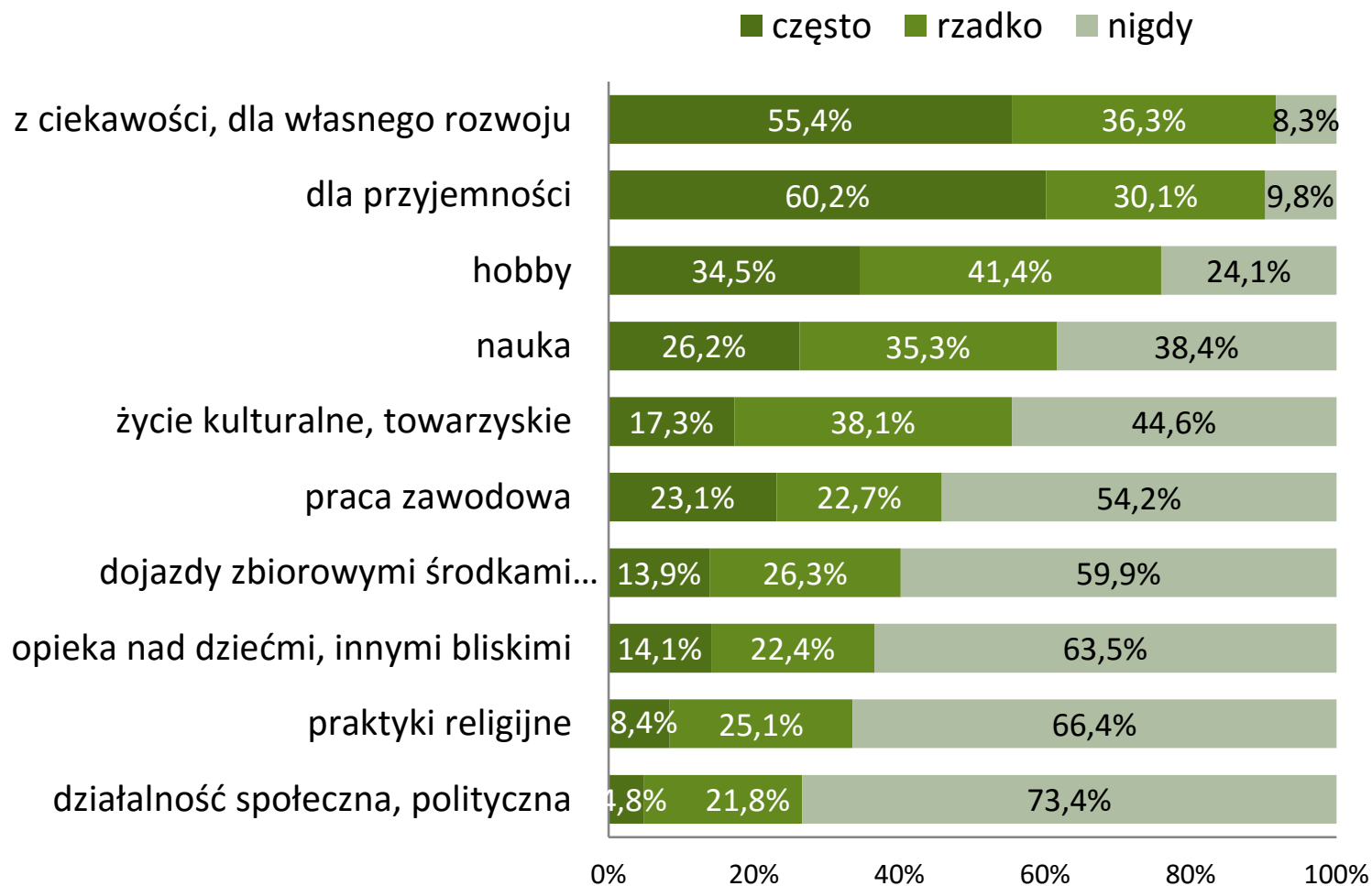
Osoby o humanistycznym profilu wykształcenia [52,2%]; mężczyźni [47,2%]

Mężczyźni [31,1%]

Rodzaj czytanych książek

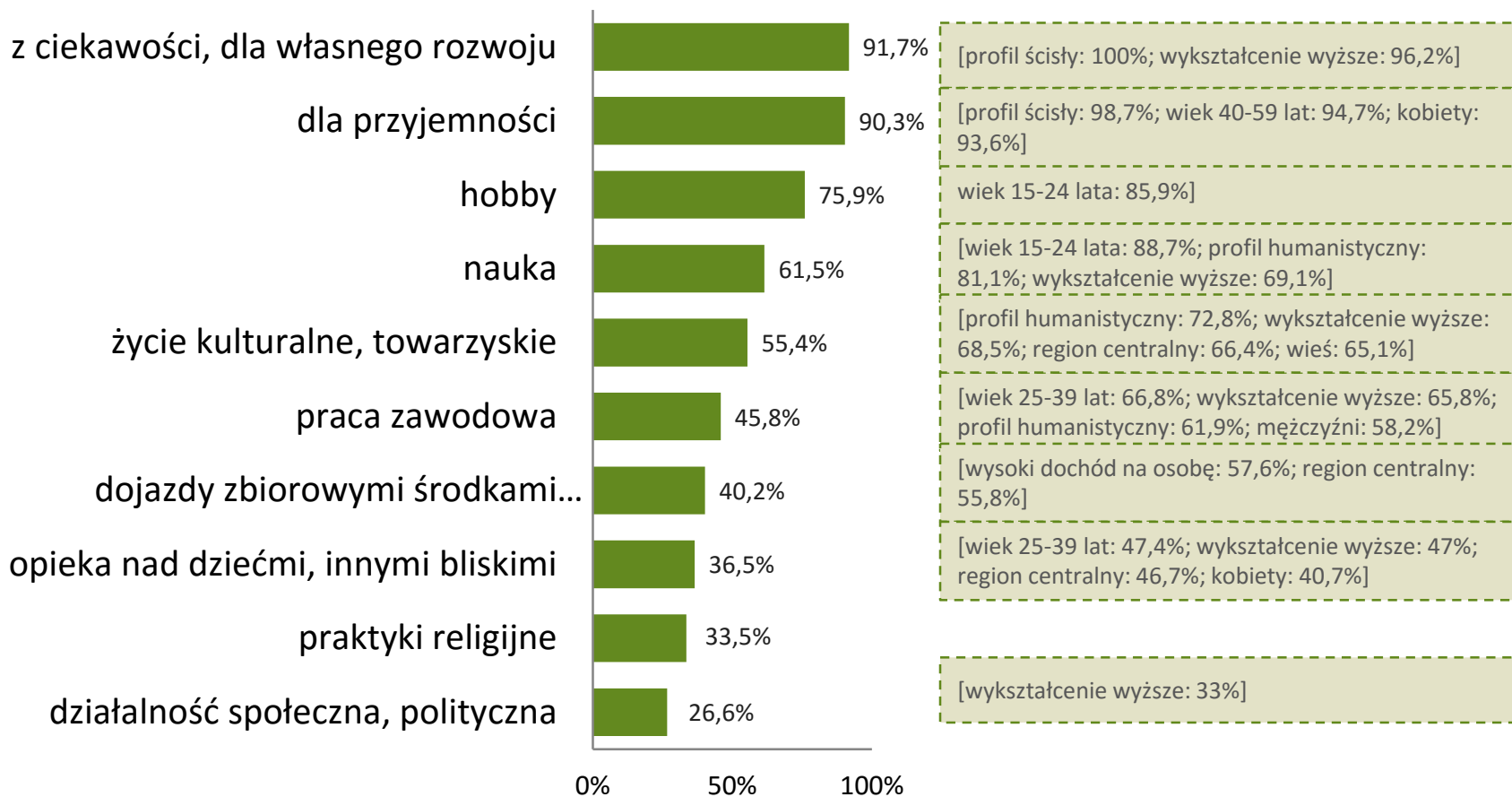
Sytuacje / przyczyny czytania książek

Sytuacje / przyczyny czytania książek

■ często lub rzadko

Istotnie częściej ...

Zapraszamy do lektury, ale wcześniej...

CHĘTNIE ODPOWIEMY NA PYTANIA